

KAPRONCZAY ÁDÁM NYOMDÁSZ LEVELEI BENKŐ JÓZSEFHEZ.

FERENCZI ZOLTÁNTÓL.

I.

Ajánlom igaz kötelességű szolgálatomat Tiszteletes Uramnak.
Most Sz. György napján Debretzenbe jártam, az honnan el-hoztam Csatári Jánosnak némely munkáit, u. m.:

1. Osterwald a' szerzetes rendekről — fordítás Debretzen 28. 9bris 1781.

2. Mausoleum Principum Transilvaniae stylo lapidari.

3. Chorographia M. Principatus Transilvaniae.

4. Commentatio Heraldico-Critica de Insignibus R. Her. Principatus Transilvaniae Heraldicis.

5. Ars Heraldica avagy Czimerekről való tudomány.

6. Scientia Numismatika *avagy* Pénzekről való tudomány.

7. Antiqua Romanorum Numismata sub nomine Provinciae Daciae cusa.

8. De Arce Varad, Regibusque Hungariae ibidem sepultis. (Schediasma Historicum.)

9. Succinta Juris Hungarici Historia.

10. Martin Schmeitzels Siebenbürgische Geschichte von Jahr 1700 bis 1746. Ez a Schmeitzel írása.

11. Methodus vel Tabula scientiam numismaticam tractans.

Egy maradt el még, mellyet várok, hogy el-küldjenek, u. m. Ecclesiastica historia, magyarul, valami 10 kontzból áll, most is vettem levelet, hogy elküldik. Prof. Sinainál jártam és kértem a tiszteletes urammal való correspondentiára, ha megkerestetik, de nehezen vállalja; különben meg kell próbálni, mert sok ritka collectioit hallom az ecclesiasticara. Ezt a collectioinak kiadásában olly fősvénynek mondják, hogy készebb elébb az orrát odaadni, mintsem valakinek valamit kiadni keze között: hanem bizonyos materiarul vagy dologról megkérdeztetvén, maga kikeresi és kürija; de a könyvet vagy manuscriptumot ki nem senkinek. Itt sokra lehetne menni prof. Varjas János által, a ki nem csak a magáéból igen liberális, hanem Sinainál is sokszor sokra ment az ilyen dolgokban. Dr. Veszprémi uram is ő kegyelme által szokott valamit megnyerni.¹ Ott létebben vették Dr. Veszprémi a Téli bokkrétát,² és e szerint nem szükség mást küldeni, prof. Varjastól is hallottam valamit, de nem tudom, hogy vette, vagy hogy neki is ígért tiszteletes uram. Innen alkalmatosság gyakran van kifelé, küldhetünk.

¹ Dr. Veszprémi Istvánt érti.

² Benkő József műve.

Varjas uramnál van irásba Gabriel Kollinovits Senquiciensis Libri 13., melyben deákul a kurutz világot írja meg, 20. esztendőknék folyását 1720-ig in folio nagy manuscriptum. Ott van Zrinyi Miklósnak manuscriptuma a Hadi mesterségről, hogy miképpen kellessék Magyarországot defendálni a török ellen, illy titullussal: A török áfium ellen való orvosság. A bibliothecaban láttam egy manuscriptumot *Descriptiones rerum formidabilium*, magyar és török között való dolgokat tractal. Varjas uram által le lehetne iratni. Dr. Papo szeretné tiszteletes urammal correspondeálni. Superintendens Szilágyi Sámuel igen derék fein ember, a Biblia körül való igyekezetünket nagyon kívánja segíteni. Ugyanis a váradi Bibliát akarnók¹ recudálni, vagyis inkább az a kérdés, mellyik fordítást kövessük? Szilágyi uramnak ez a tanácsa benne, hogy mindenik Haza deputáljon ahhoz értő embereket, a kik dolgozzanak benne, a hibáknak correctiojában, a magyarságnak megjobbításában, és a napkeleti nyelvekkel egybevetésben. Anuatatiokat a mostani sok jó auctorokból jobbakat hozzá adjanak, és így legyen egy jó munka, melly a költséget megérdemelje. Betüinknek mustráját küldöm tiszteletes uramnak is, mellyel nyomtatni akarnók, a nagyobbat szereti inkább minden. Praefectus Cseh uramhoz küldött czéduláját tiszteletes uramnak még nem vettem, se a turót, hanem vettem most a most küldött haritska-lisztet, mellyet 1000-szer köszönök. Az öt aranyra való fejés pénzt is vettem, és a héten fel is indítjuk, Intze uram megírta, ki által. Pater Koppinak mindent általadtam. A téli haritskaliszt elveszett, mert ide nem hozták el; hanem megizenték, hogy az utba hagyták, közel K.-Ajta-hoz, hogy visszavigyék. A mostani lisztes tarisznyát küldöm vissza. Valami exemplarokat is küldök, u. m. 2 soltár, 2 Esopus, 11 M. Theresia felett elmondott actiókat à kr. 55., mellyekből 1 legyen a tiszteletes uramé, a t. k. Tárháza is legyen tiszteletedé, Gyönyösi versei is 2, gyönyörködjék benne, ha pénzt küld tiszteletes uram, jó szível elfogadom. A 30 Rflor. Pataki uramhoz megjött Debreczenbe létembe, de még se levélnek, se pénznek a színét nem láttam. Prelumat a tiszt. uram munkáinak jó szível adunk, nevezetesen azoknak, a mellyek a közönségesnek mindenik nemben használhat (*így!*), a tudós munkákban elébb is eresztünk. A historiás szekrény kellemetes lesz, annyival is inkább, ha a Scithák bejövételétől fogva a mostani időig folyhat. Téli bokréta van még nálam, Inzte uram adott volt által 7. és egynek az árát, a melly nyolczat teszen. Molnár János apát ur könyvéből jó szível distrahalok. Tiszteletes uramért nincs olyan lehető dolog, a melyre ne kötelezném magamat. Nem irok többet, mert siet az alkalmatosság. Mindazonáltal vagyok és maradok tiszteletes uramnak igazszolgája

Kolosvár, 14-dik Junii 1782.

Kaprontzay Ádám.

¹ Az 1660-iki kiadást érti.

P. S. Spanyol viaszat a bécsi csinálmányból, mi kevés vagyon, küldök most négy rudacsskát. A tanítás módja távolról nem lehet, közléről itt bajas, mert materialét nem lehet kapni és költséges, különben jó szível.

(*Benkő József jegyzete*: Jó barátom, emberséges typographus, M.-Vásárhelyen, a hol typographiát állít vala fel, meghala.)

II.

Tisztelendő ur! nékem jó Fautor uram!

Régen szándékozom tiszteletednek írni, de az én sok bajoskodásaim miatt illy hosszúra haladott. A M.-Vásárhelyre keresett privilegiumról megjöven nékem a flges udvartól a flges Gubernium által az applacidalt notificatoria, Sz. Mihály nap tájatt ide által költözödtem, az holott még eddig sok felé való kapásaim és bajoskodásaim miatt semmihez sem foghattam, és nevezetesebben a költségnek nem léte miatt, hanem már most fogadtam a G. Toldalagi Ferencz Asszony felett elmondott actiókat, vajha az alatt u. m. Martiusnak az eleire a néhai Halmágyi főispány felett elmondott actiók is elkészülhetnének, hogy egymás után folytathatnám, kérem tiszteleteteket, ha lehet, addig szolgáltatassák kezünkhez, hogy egy-két xrt kaphassak a kezembe, mert megszorultam és sehonnan is pénzt nem kaphatok; mert ígertenek egy helyről, ha succedalna, mellyből a t. Basa uram javallására az Új Testamentomot Kölöséri-formában kinyomtatnám. A Házi kincsre is nagy gondom van, ha költséget kapnék, mindaddig is egyéb apróságokra megsegít az Isten. Hát a t. Köpetzi uram fordításának dolga miben van? Tiszteletednek eddig megemért szívessége, reménlem ezután sem fogyatkozik meg, melly szerint okos tanácsadását az én körülálló dolgaimban szeretettel kikérem, és nevezetesen a kellendőbb munkáknak kiadásában utasítását és megválogatását tiszteletednek szívesen kérem. A feleségem velem együtt köszöntjük tiszteletes Asszonyomat, magam pd. állandóul maradtam és vagyok tiszteletednek alázatos szolgálja

M.-Vásárhely, 1. Januarii 1786.

Kapronczay Ádám s. k.

P. S. Az új esztendőben mindennemű lelki és testi áldásokat kívánok a tiszteleted egész házának. A feleségem tiszteletes Asszonyomnak egy kis haritskaliszt iránt alkalmatlankodik.

(*Benkő József jegyzete*: Ettől a jó barátomtól tanultam meg a spanyolviaszak készítését, melyhez ő igen jól értett, és midőn Bécsben a Kürtzbeck typographiáján lakott, sp. viasszal tartotta az erdélyi cancelláriát. Ez által felséges Mária Theresia rendbeszedette az örmény typographiát Triestben, az honnan nékem sokféle csigákat hozott, a tengerből szedvén; hozott, a mit tengeri lónak is neveznek.)